

น้ำท่วมปี 2564 กระทบผลผลิตข้าวนาปี...คาดมูลค่าความเสียหายอยู่ที่ราว 6,300-8,400 ล้านบาท

CURRENT ISSUE

ปีที่ 27 ฉบับที่ 3281

วันที่ 29 ตุลาคม 2564

▶ ประเด็นสำคัญ

- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า ผลกระทบในเบื้องต้นต่อมูลค่าความเสียหายของข้าวจากผลของน้ำท่วมในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคมปี 2564 อาจอยู่ที่ราว 6,300-8,400 ล้านบาท จากอิทธิพลของพายุที่ทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมในหลายจังหวัดแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลางของไทยที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนี้ จะส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวนาปี ซึ่งเกษตรกรได้ดำเนินการปลูกไปแล้วเป็นส่วนใหญ่ และเป็นช่วงที่ข้าวกำลังเริ่มทยอยเก็บเกี่ยวออกสู่ตลาด เมื่อผนวกกับการไหลของน้ำที่ท่วมหลาก และในบางพื้นที่มีการแช่ขังของน้ำในระดับสูงนานหลายวัน ทำให้ในภาพรวมคาดว่าผลผลิตข้าวนาปีจะได้รับความเสียหายจากน้ำท่วมดังกล่าว
- อย่างไรก็ตาม แม้การประเมินตัวเลขความเสียหายดังกล่าวในปีนี้อาจมีมูลค่าไม่มากเมื่อเทียบกับในอดีตที่มีน้ำท่วมรุนแรงล่าสุดของไทยเช่นในปี 2560 ทั้งในมิติของมูลค่าความเสียหายของข้าว และสัดส่วนมูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจในภาพรวมเศรษฐกิจระดับประเทศ แต่ในระดับภูมิภาค เหตุการณ์น้ำท่วมที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อคนในพื้นที่ที่ครัวเรือนก็เผชิญความยากลำบากอยู่ก่อนแล้ว จากปัญหารายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว การมีงานทำ การเผชิญปัญหาสถานการณ์โควิด-19 รวมทั้งปัญหาในภาคธุรกิจ SMEs

• หลังจากที่กรมอุตุนิยมวิทยาได้ประกาศให้ไทยเข้าสู่ฤดูฝนอย่างเป็นทางการ ตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2564 ก็ได้มีฝนตกโปรยปรายอย่างต่อเนื่องในทั่วทุกภาคของประเทศ แต่ล่าสุดจากอิทธิพลของพายุหลายลูกอย่างพายุโกนเซิน เตียนหมู่ ไลออนร็อก และคมปาซุ ที่พัดผ่านประเทศไทยตั้งแต่เดือนกันยายนจนถึงปัจจุบันในเดือนตุลาคมนี้ ทำให้เกิดสถานการณ์ฝนตกชุกอย่างต่อเนื่อง น้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลากในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะทางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง โดยได้สร้างผลกระทบจากน้ำท่วมในพื้นที่ราว 50 จังหวัด ซึ่งนับเป็นปีที่มีภาวะน้ำท่วมรุนแรงกว่าในอดีตเช่นปี 2551 และ 2553 ที่วัดได้จากในมิติปริมาณน้ำฝนสะสมและปริมาณน้ำในเขื่อนที่มีมากกว่า ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อพื้นที่การเกษตร จนสร้างความเสียหายต่อพืชเศรษฐกิจสำคัญที่มีฤดูกาลผลิตในช่วงฤดูฝน คือ ข้าวนาปี

Disclaimer

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละขณะเวลา ทั้งนี้ KResearch มีอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้รับประกันว่าจะปราศจากความผิดพลาด หรือข้อบกพร่องในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยวิจารณญาณและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ

● จากผลกระทบของน้ำท่วมที่มีต่อพืชเกษตรฤดูฝนสำคัญอย่างข้าวนาปี ซึ่งมีผลผลิตทยอยออกสู่ตลาดในเดือนก.ย.-ต.ค.2564 รวมรวรร้อยละ 14.5 ของปริมาณผลผลิตข้าวนาปีทั้งปีการผลิต และยังเป็นผลผลิตข้าวหลักของประเทศ¹ ที่ส่วนใหญ่มีผลผลิตอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 48.7) ภาคเหนือ (30.3) และภาคกลาง (ร้อยละ 19.5) ทำให้**ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย ประเมินว่า จากภาวะน้ำท่วมในหลายจังหวัดแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลางของไทยที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนี้ จะส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวนาปี ซึ่งเกษตรกรได้ดำเนินการปลูกไปแล้วเป็นส่วนใหญ่ และเป็นช่วงที่ข้าวกำลังเริ่มทยอยเก็บเกี่ยวออกสู่ตลาด เมื่อผนวกกับการไหลของน้ำที่ท่วมหลาก และในบางพื้นที่มีการแช่ขังของน้ำในระดับสูงนานหลายวัน ทำให้ในภาพรวมคาดว่าผลผลิตข้าวนาปีจะได้รับความเสียหายจากน้ำท่วมดังกล่าว โดยผลกระทบในเบื้องต้นต่อมูลค่าความเสียหายของข้าวจากผลของน้ำท่วมในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคมปี 2564 อาจอยู่ที่ราว 6,300-8,400 ล้านบาท บนสมมติฐานที่เป็นพื้นที่นาข้าวที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมทั้งสิ้นราว 5 ล้านไร่² และเสียหายจากต้นข้าวตายไปราวร้อยละ 30-40 ของพื้นที่นาข้าวทั้งหมดที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ทั้งนี้ แม้ว่าผลผลิตข้าวบางส่วนจะได้รับความเสียหายจากน้ำท่วม แต่เนื่องจากปริมาณน้ำฝนที่อยู่ในเกณฑ์ดีเอื้อต่อการเพาะปลูกข้าวในภาพรวมทั้งปี ประกอบกับผลผลิตข้าวนาปีจึงไม่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งในช่วงต้นปี ทำให้ภาพรวมผลผลิตข้าวทั้งปี 2564 ยังนับว่าอยู่ในเกณฑ์ดีที่ราว 30 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 (YoY)³ ขณะที่ในแง่ของราคาข้าวเฉลี่ยทั้งปี 2564 อาจอยู่ที่ราว 8,700-9,200 บาทต่อตัน หรือลดลงร้อยละ 18.9-23.3 (YoY)**

นอกจากนี้ มองต่อไปในเดือนพฤศจิกายน 2564 ซึ่งเป็นช่วงผลผลิตข้าวนาปีออกสู่ตลาดมากที่สุดคิดเป็นรวรร้อยละ 67.1 ของปริมาณผลผลิตข้าวนาปีทั้งปีการผลิต ก็อาจส่งผลกระทบต่อราคาข้าวให้ปรับตัวลดลงจากปริมาณผลผลิตข้าวที่มีในระดับสูงและข้าวอาจมีความชื้นสูง ซึ่งจะถูกกดราคา ก็จะเป็นการซ้ำเติมรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวให้มีความยากลำบากต่อเนื่องจากช่วงก่อนหน้าที่ผลผลิตข้าวเสียหายจากน้ำท่วม ประกอบกับในภาวะที่ภาคการส่งออกข้าวก็มีแนวโน้มไม่ดีนักจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ยังคงมีอยู่ ทำให้ราคาข้าวมีแนวโน้มอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น นโยบายของภาครัฐในโครงการประกันรายได้เกษตรกรระยะที่ 3 (ปี 2564/2565) น่าจะสามารถเป็นตัวขับเคลื่อนที่ดีในการช่วยประคับประคองรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวไม่ให้อ่อนแอจากความยากลำบากมากนัก

● อย่างไรก็ตาม แม้ในขณะนี้อิทธิพลของพายุคมปาซุได้คลี่คลายลงไปแล้ว ทำให้ในหลายพื้นที่ของภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ได้มีระดับน้ำท่วมที่ลดลงไปบ้างแล้ว แต่เมื่อมองต่อไป**ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย มองว่า ในเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2564 ประเทศไทยน่าจะได้รับอิทธิพลจากพายุเขตร้อนตามฤดูกาลที่มีแนวโน้มรุนแรงในภาคใต้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำฝนให้อยู่ในระดับสูง จึง**

¹ ในปี 2564 คาดว่า ผลผลิตข้าวนาปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 83.9 ของผลผลิตข้าวทั้งหมดของไทย ส่วนที่เหลือเป็นผลผลิตข้าวนาปรัง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.1 ของผลผลิตข้าวทั้งหมดของไทย (ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คาดการณ์ ณ มิ.ย.2564)

² รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร ณ 20 ต.ค.2564 รายงานว่า ตั้งแต่วันที่ 1 ก.ย.64-20 ต.ค.64 มีพื้นที่ข้าวได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมราว 3.78 ล้านไร่ (ข้อมูลจากศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

³ ปริมาณผลผลิตข้าวทั้งประเทศเฉลี่ยช่วง 5 ปีย้อนหลัง (ปี 2559-2563) อยู่ที่ราว 30.7 ล้านตัน (ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

Disclaimer

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยขอสงวนสิทธิ์ข้อมูลสาระหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่มีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏจะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้รับประกันความถูกต้องหรือความน่าเชื่อถือในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยวิจารณญาณและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดที่เกิดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงถึงความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ตัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ

ยังคงต้องจับตาถึงระดับความรุนแรงของพายุที่อาจสร้างความเสียหายต่อผลผลิตยางพาราและปาล์ม น้ำมัน ซึ่งเป็นพืชเกษตรหลักในภาคใต้อีกด้วย

● ทั้งนี้ เป็นการประเมินในเบื้องต้นที่ไม่ได้รวมความเสียหายด้านทรัพย์สิน (เช่น ถนน สะพาน เป็นต้น) และยังคงมีการติดตามระยะเวลาและพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบเป็นระยะ และอาจมีการทบทวนตัวเลขนี้ตามความเหมาะสมในระยะต่อไป รวมทั้งยังต้องติดตามสภาพภูมิอากาศในช่วงระยะข้างหน้า โดยเฉพาะความเสี่ยงจากน้ำท่วมในภาคใต้ อย่างไรก็ตาม แม้การประเมินตัวเลขความเสียหายดังกล่าวในปีนี้อาจมีมูลค่าไม่มากเมื่อเทียบกับในอดีตที่มีน้ำท่วมรุนแรงล่าสุดของไทยเช่นในปี 2560 ทั้งในมิติของมูลค่าความเสียหายของข้าว และสัดส่วนมูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจในภาพรวมเศรษฐกิจระดับประเทศ แต่ในระดับภูมิภาค เหตุการณ์น้ำท่วมที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อคนในพื้นที่ที่ครัวเรือนก็เผชิญความยากลำบากอยู่ก่อนแล้ว จากปัญหาหารายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว (ราคาข้าวมีแนวโน้มลดลง) การมีงานทำ การเผชิญปัญหาสถานการณ์โควิด-19 รวมทั้งปัญหาในภาคธุรกิจ SMEs

Disclaimer

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยขอสงวนสิทธิ์ข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏจะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละระยะเวลา ทั้งนี้ KResearch มีอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้รับประกันหรือรับรองให้คำแนะนำหรือมุ่งใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ